

OTRAS FUENTES (16/10/2001)

Nous vells temes

NARRATIVA

FRANCESC GUERRERO I BORRULL

Carles Cortés, *Veu de dona*. Columna. Barcelona, 2001.

Sílvia Soler, *L'arbre de Judes*. Columna. Barcelona, 2001.

Hi ha dues novel·les que han esdevingut, amb mèrits indiscutibles, paradigmàtiques de la novel·la catalana de postguerra. Parlo de *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda, i de *Bearn o la sala de les nines*, de Llorenç Villalonga. En aquestes dues novel·les la presència de la mort -del pas del temps, al cap i a la fi- hi era determinant. En el primer cas, perquè el lector assistia a la liquidació frenètica d'una estirp familiar. En el segon, Villalonga manllevava el mite del Faust de Goethe per intentar recuperar una joventut impossible, a les acaballes ja d'una vida dogmàtica i reprimida.

Sovint el novel·lista -i també el lector- d'avui, cau en el parany de pensar que allò que pot donar vàlua a la seva obra és la seva originalitat. Des del romanticisme fins avui, l'originalitat ha estat un dels objectius de l'obra d'art, i fins i tot, en alguns casos molt concrets, s'havia convertit en un fi per ella mateixa. Però més enllà de trobar una història original (un cop ja ha estat tot dit), el que de vegades supera aquest intent de ser -o semblar- original és la forma en què les històries són narrades. Isabel-Clara Simó en parla, de tot això, en el breu pròleg que dedica a *Veu de dona*, de Carles Cortés (Alcoi, 1968). L'autor, professor de literatura catalana contemporània a la Universitat d'Alacant, aprofita els seus profunds coneixements de la novel·la contemporània per bastir un text on, per damunt de tot, destaca la manera en què ens és narrada la història. Premiat amb el 20è premi de Narrativa Curta 25 d'abril de la Vila de Benissa, Cortés és el narrador que dona veu a l'Eva, una anciana de 80 anys que, a través d'un llarg monòleg (dialogisme ocult -Bajktin dixit-, o monòleg dramàtic) ens explica tota la seva vida. Una vida marcada per l'esclat de la Guerra Civil durant els anys d'infància i que, necessàriament, havien de portar dolor, patiment i mancances en els anys posteriors. A través de l'Eva anem coneixent tot un món sencer que no és pas exempt de personatges i situacions ben atractives, com la Teresa, germana de l'Eva, que després d'una adolescència difícil, decideix fugir a Nàpols i allà enfonsar-se en el somni de la mort: "La memòria, com la imaginació i els somnis, és tota una vida!".

AMOR I TRAÏCIÓ ALHORA

Sílvia Soler (Figueres, 1961), autora del recull de narracions *Arriben els ocells de nit* (Pòrtic, 1985) i de les novel·les *El centre exacte de la nit* (Edicions 3 i 4, 1992) i *El son dels volcans* (Columna, 1999), escriu un text basat en un símbol: l'arbre de Judes, també conegut popularment com l'arbre de l'amor, l'arbre de Judea o l'arbre de Júpiter. Se'n diu de Judes perquè "diuen que va ser d'un com aquest en què es va penjar Judes Iscariot". Per tant, la simbologia que associem a aquest arbre és, alhora, l'amor i la traïció. L'arbre de Judes és una aproximació força encertada al tema de l'amistat, una amistat entre la Sara (casa bona, acomodada i del tot previsible), la Teresa (idealista i romàntica) i l'Andreu (homosexual solitari, a remolc de la Sara i la Teresa). Des de fa anys aquests tres amics es troben tots els primers divendres de mes al mateix lloc per dinar. Però un terrible malentès (un amor, una traïció) fa que els tres personatges vegin forçada la seva separació. Narrat en una múltiple primera persona (els tres personatges prenen aquest punt de vista en algun moment o altre de la novel·la), ens acostem a les famílies de cadascun per ser testimonis d'algunes mediocritats que els empastifen i que costen sovint d'assumir. La tensió que provoca, en alguns moments,

